

[Landbrugsministeren.]

som andre Landmænd, men naturligvis kun paa de i Lovforslaget angivne Betingelser.

Det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen var inde paa Spørgsmaalet om, hvor stor Rente Banker og Sparekasser skulde yde, om det skulde være en Rente, der ogsaa tog Hensyn til Kursfaldet ved Statens Laan. Jeg mener, Rentefoden skal beregnes efter den faktiske Rente, som Staten svarer af Pariværdien af Laanet. Hovedregelen maa være den, at Statens Rentebyrde dækkes, hverken mere eller mindre. Det ærede Medlem fremdrog endvidere Forholdet vedrørende Bankernes Udlaan af Beløb til en Akkordordning og spurgte, om det kunde tænkes, at Bankerne maatte sikre sig en kortere Afdragstid end den, Loven angiver. Det mener jeg ikke, de maa, men jeg er villig til at overveje, om der skal optages en udtrykkelig Bestemmelse i saa Henseende. Ogsaa det ærede Medlems Henstilling om Fritagelse for Stempel- og Tinglysningsafgift er jeg villig til at overveje. Jeg tror nu ikke, det er nødvendigt at optage en saadan Bestemmelse, men hvis det skønnes nødvendigt at have den ogsaa i dette Forslag — den staar jo i Forslaget om Tilvejebringelse af Krise-laaneforanstaltninger —, skal jeg være villig dertil.

Det ærede Medlem Hr. Holstein og det ærede Medlem Hr. Bording spurgte, hvorvidt man fra Statistisk Departement snart kunde have en Opgørelse vedrørende Landbrugets Prioritetsforhold. Jeg skal dertil svare, at en saadan Opgørelse er under Udarbejdelse og har været det i det sidste halve Aar, paa Grundlag af Ejendomsskyldvurderingen i 1926. Denne Opgørelse nærmer sig sin Afslutning, og efter Oplysninger, jeg har indhentet i Dag, tror jeg at turde sige, at der omkring Aarskiftet vil kunne foreligge et summarisk Resultat for hele Landet. Det vil maaske endda være muligt paa et tidligere Tidspunkt — hvad der vil være af Interesse for det Arbejde, der eventuelt forestaar i det kommende Udvalg — at fremskaffe Oplysninger fra enkelte Amter, medens den samlede Opgørelse, som sagt, neppe kan ventes før omkring Nytaar.

Det ærede Medlem Hr. Holstein spurgte mig dernæst om min Mening med Hensyn til Statshusmændenes Stilling, og om jeg vilde anerkende, at Staten har en særlig Forpligtelse overfor disse. Jeg har ikke noget imod, at det ærede Medlem stiller mig et saadant Spørgsmaal, ligesom jeg gerne skal besvare det, og besvare det

med et afgjort Nej. Jeg er i saa Henseende saa heldig at være fuldt ud enig med det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen i de Betragtninger, dette ærede Medlem har fremsat. Vi maa jo ikke glemme, at de Statshusmændsbrug, der er oprettet i Inflationsperioden, hvor navnlig Byggeomkostningerne var urimeligt store, har faaet store Begunstigelser, har faaet et stort Byggetilskud, som andre Husmænd ikke har faaet, og det kan ikke være Meningen, at vi skal vedblive at være Barnepigter for dem, og at de skal have en særlig Adgang til Støtte og Hjælp, som andre Husmænd ikke har.

Jeg ønsker ogsaa i denne Forbindelse at gøre et Par Bemærkninger i Anledning af det ærede Medlem Hr. Bordings Udtalelse om Statshusmændenes Forhold, selv om dette Emne vel ikke direkte kan siges at vedrøre de foreliggende Lovforslag. Det ærede Medlem erkendte, at Staten optraadte som liberal Kreditor, og at Landbrugsministeriet og Finansministeriet har givet Henstand, hvor det kneb, baade i en og to Terminer. Men jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han mente, at man nu maatte skride til en mere almindelig, en generel Ordning. Min Opfattelse er nu, at det vilde være saare uheldigt at træffe en saadan generel Ordning, for det første af den Grund, at de allerfleste Husmænd, ogsaa de, der har oprettet Brug efter 1920, betaler deres Renter og Afdrag. Og naar de kan det, tror jeg, det er det bedste, først og fremmest for dem selv, at de gør det, og at det vilde være meget uheldigt, om man nu ved en generel Ordning gav alle en Udsættelse, ogsaa det Flertal af Husmænd, som meget vel kan betale Renter og Afdrag. Men dertil kommer — det kan ikke nytte at nægte det —, at nogle af dem, som ikke kan betale Renter og Afdrag, nok er Folk, der er kommet paa den forkerte Hylde. Nogle af dem, siger jeg. Og dér gør vi hverken dem eller andre nogen Tjeneste ved gennem en generel Ordning at holde dem paa deres Plads. Derfor mener jeg, at dette Spørgsmaal bør behandles individuelt. Vi har Amtstjuernes Embedsmænd og Amtskommissionerne til at undersøge de enkelte Tilfælde. Hvor der er Grund til at tro, at den enkelte Mand, et Ægtepar — her spiller hans Kones Forhold, den Hjælp, han har af hende, ogsaa en stor Rolle — i Tidens Løb kan klare Vanskelighederne, kan vi optræde liberalt. Men naar man maa sige, at alt Haab alligevel er ude, kan det ikke nytte at hjælpe, saa maa hellere friske Folk